

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 24

Asemakeskuksen uuden matkaterminaalin kehittäminen - Itsenäisyydenkadun alikulkusillan toteuttamissopimus

TRE:259/10.03.02/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Teppo Rantanen

Valmistelijan yhteystiedot

Hankejohtaja Tero Tenhunen, puh. 050 540 2860 ja
hankekehityspäällikkö Henri Väänänen, puh. 044 430 9968, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Itsenäisyydenkadun alikulkusillan toteuttamissopimus hyväksytään liitteineen ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy toteutus sopimuksen mukaisen kaupungin rahoitusosuuden.

Väylävirasto valtuutetaan hyväksymään ja allekirjoittamaan toteuttamissopimuksen hankintoja koskevat ratkaisut ja päätökset. Väylävirasto valtuutetaan käsittelemään mahdolliset hankinta- ja oikaisuvaatimukset, tekemään niitä koskevat päätökset sekä antamaan vastineet markkinaoikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen mahdollisten valitusten johdosta.

Konsernijohtaja oikeutetaan tekemään vähäisiä täsmennyksiä toteuttamissopimukseen ja sen liitteisiin.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asemakeskushankkeen Itsenäisyydenkadun alikulkusillan toteuttamissopimuksen mukainen kaupungin rahoitusosuus 18,3 milj. euroa hyväksytään.

Toteuttamissopimus liitteineen merkitään tiedoksi.

Esteellisyys

Anna-Kaisa Ikonen ilmoitti olevansa esteellinen asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 5) kohdan perusteella ja hän poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kokouskäsittely

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Teppo Rantaselle, johtaja Mikko Nurmiselle, hankejohtaja Tero Tenhuselle sekä hankekehityspäällikkö Henri Väänänselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Kannen alue on Tampereen keskustan kehittämisen merkittävin kokonaisuus. Aikaisemmin ratapihan hallitsema alue on tavoitteena muuttaa uudeksi ihmisten ja elämän alueeksi - mielenkiintoiseksi ja aktiiviseksi osaksi Tampereen keskustaa. Alueelle rakennetaan uusia toimi- ja liiketiloja, asuntoja, palveluita sekä aktiviteetteja. Lisäksi alueella parannetaan liikenteen sujuvuutta ja matkustusyhteyksiä.

Kannen alueen uudistusta viedään eteenpäin useilla kehityshankkeilla. Tavara-aseman siirto on tehty ja Kansi ja areena -hankkeen rakennustyöt alueen eteläisessä osassa ovat jo pitkällä. Alueen kehittäminen jatkuu asemakeskushankkeella. Ensimmäinen toimenpide on Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uudistaminen ja henkilöratapihan perusparantaminen. Toimenpiteet tehdään samanaikaisesti, sillä ne kytkeytyvät rakennusteknisesti toisiinsa ja mahdollistavat yhdessä Itsenäisyydenkadun alikulkusillan muutoksen tasokkaaksi matkaterminaaliksi. Kaupungin intressi olla mukana hankkeessa on juuri alikulkusillan uusimisen yhteydessä toteutettavan uuden matkaterminaalien toteuttaminen.

Itsenäisyydenkadun alikulkusillan ja uuden matkaterminaalien toteuttamisesta vastaavat Väylävirasto, Tampereen kaupunki ja VR Yhtymä Oy. Henkilöratapiha-hankkeen toteuttajana on Väylävirasto. Toteutus sopimuksella sovitaan osapuolien kustannusjaosta ja yhteistyömenettelyistä hankkeessa. Sopimuksessa esitetyt ratkaisut perustuvat asemakeskuksen yleissuunnitelmaan, joka valmistui ja hyväksyttiin osapuolien kesken joulukuussa 2019.

Toteuttamissopimuksella Väylävirasto, kaupunki ja VR Yhtymä Oy sitoutuvat Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uusimiseen matkaterminaaliksi ja siihen liittyvien muiden töiden rakentamiseen yhdessä rahoitettuna hankkeena. Sopimuksella kaupunki ja VR valtuuttavat myös Väyläviraston toimimaan hankkeen rakennuttajana ja tilaajana.

Kannen alueen kehittäminen tukee Tampereelle merkittävää valtakunnallista Suomirata-hanketta, jonka toteuttaminen edellyttää Tampereen henkilöratapihan (Tahera-hanke) uusimista. Tampereen henkilöratapiha on solmupiste, jonka toimivuus vaikuttaa koko rataverkon käytettävyyteen. Henkilöratapiha-hankkeella edistetään kokonaisuudessaan raideliikenteen toimivuutta, matkustusmukavuutta sekä kestävästä liikkumisesta ja sen pikainen toteuttaminen on erittäin tärkeää jo ilman ja ennen pääradan kehittämistä koskevia ratkaisuja. Asemakeskuksen ja ratapihan kehittämisen jatkamisesta on myös sovittu Tampereen kaupungin ja valtion MAL-aiesopimushankkeessa (2020-2023).

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Rautateiden kaukoliikenteessä tehdään 14 milj. matkaa vuodessa ja Tampereen rautatieaseman läpi kulkee jo nyt noin 5 milj. matkustajaa vuodessa. Vuoteen 2040 mennessä asemakeskuksen alueen kokonaisasiointi- ja kävijämäärän on arvioitu kasvavan 20 milj. henkilöön. Kannen alueelle sijoittuvalla, jo vuonna 2021 valmistuvalla UROS LIVE -areenalla on arvioitu vierailevan yli miljoona kävijää vuodessa.

Kannen alue luo ensimmäisen mielikuvan Tampereen kaupungista sinne saavuttaessa. Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uusiminen matkaterminaaliksi ja Tahera-hankkeen toteuttaminen ovat ratkaisevassa asemassa alueen kehittämisen jatkamisessa, liikenne- ja matkustajamäärien kasvuun vastaamisessa, alueen ihmisvirtojen ohjaamisessa, palveluiden lisäämisessä ja vanhan tunnelialueen turvallisuuden ja viihtyisyyden parantamisessa.

Matkaterminaali toteutetaan yhdistämällä nykyinen Itsenäisyydenkadun alikulkusilta ja vanha asematunneli yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, josta on suora pääsy junien laiturialueelle. Henkilöratapihalle tehdään muun muassa kolmas henkilöliikenteen välilaituri ja uusitaan Itsenäisyydenkadun rautatiesilta. Raticalle toteutetaan matkaterminaaliin pysäkki, mikä edistää katkeamattomia matkaketjuja ja helpottaa matkailijoiden kulkua asemalle. Itsenäisyydenkadun tunneliin on jo rakennettu suojatunneli varmistamaan ratikan häiriötön kulkeminen rakentamisen aikana.

Uusi matkaterminaali parantaa myös junien laiturialueen saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Nousut laiturialueelle ovat selkeät ja helposti löydettävät. Hissien sijainti on keskeisellä paikalla ja niiden määrää on lisätty. Suunnittelussa huomioidaan myös muut esteettömyyttä ja saavutettavuutta parantavat ratkaisut esimerkiksi opastamisen osalta.

Vanhojen tunneleiden yhdistäminen matkaterminaaliksi lisää alueen läpikulkemisen turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Matkaterminaali on avoin, avara ja hyvin valaistu. Tunneleista luopumalla alueen käyttöä on voitu muuttaa aikaisempaa aktiivisemmaksi: ratikka-pysäkki, uudet liiketilat, helppo kulku laiturialueelle ja alueen vaivaton läpi kulkeminen edistävät alueen ympärivuorokautista käyttöä.

Asemanseutujen kehittäminen monipuolisiksi ympäristöiksi ja asuinalueiksi sekä tiiviiksi osaksi keskustan palveluita on kansainvälinen suunta. Miellyttävät, kiinnostavat ja toimivat liikenteen solmukohtat ovat vetovoimaisia ympäristöjä niin yrityksille kuin asukkaille. Liiketilaja uudistamalla ja niiden määrää kasvattamalla lisätään alueen palveluiden määrää ja tarjotaan yrittäjille liiketoiminnan mahdollisuuksia hyvien liikennevirtojen äärellä. Tampereen asemakeskushanke, jonka Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uudistaminen ja modernin matkaterminaalin toteuttaminen käynnistää, on suuri hankekokonaisuus, joka luo merkittäviä työllisyys- ja arvonlisäysvaikutuksia Tampereelle, Pirkanmaalle ja koko Suomeen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Rakentamisen aikana vuosina 2022-2035 asemakeskushanke luo Pirkanmaalle 4600 henkilötyövuotta, joka tarkoittaa koko rakentamisajalle jaettuna n. 450 henkilötyövuotta vuosittain. Koko asemakeskushankkeen rakentamisen investoinnit tuottavat Valtiolle kerrannaisvaikutusten kautta kumulatiivisina verotuloina rakentamisen aikana vuosina 2022-2035 noin 330 milj. euroa. Rakentamisen aikana verotuloja kertyy Tampereella tapahtuvasta toiminnasta vuoteen 2035 mennessä noin 135 milj. euroa. Näistä veroista maksetaan Tampereen kaupungille kunnallisveroina, kiinteistöveroina ja yhteisöveroina noin 35 milj. euroa. Valmistuessaan asemakeskuksen alueelle syntyvät toimisto- ja liiketilat mahdollistavat noin 3 000-4 000 työpaikan ja jopa 4 000 asukkaan alueen ydinkeskustassa erinomaisten joukkoliikenneyhteyksien solmukohdassa.

Toteutussopimuksen valmistuminen aikataulussa on matkaterminaalin toteuttamiselle ja henkilöratapiha-hankkeen etenemiselle tärkeä vaihe. Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uusiminen on määrä aloittaa rakentamissuunnittelulla vuonna 2021 ja rakentaminen on tavoitteena aloittaa vuonna 2022. Tavoitteena on, että matkaterminaali valmistuu vuonna 2026.

Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uudistamisen toteutuskustannusten arvioidaan olevan noin 47 milj. euroa. Alikulkusillan uudistamisesta tehtiin yleissuunnitelma pohjautuen asemakeskuksen yleissuunnitelmaan. Osapuolet ovat neuvotelleet kustannusosuudet siten, että Tampereen kaupungin osuus kustannuksista on 38,9 prosenttia, mutta enintään kuitenkin 18,3 milj. euroa, Väyläviraston osuus kustannuksista on 55,8 prosenttia, mutta enintään 26,2 milj. euroa ja VR Yhtymä Oy:n osuus kustannuksista on 5,3 prosenttia, mutta enintään 2,5 milj. euroa. Tampereen kaupungin taloussuunnitelman 2021-2024 yhteydessä esitetyssä investointisuunnitelmassa vuosille 2021-2030 on hankkeen kustannuksiksi vuosille 2021-2026 arvioitu 15 milj. euroa. Nyt laaditussa sopimuksessa Tampereen osuus kustannuksista on 18,3 milj. euroa.

Hankkeesta tehdyn yhteiskuntataloudellisen vaikutusanalyysin mukaan rakentamisen investointien tuottamat verovaikutukset Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uusimisella ovat noin 24,4 milj. euroa, joista valtiolle noin 17,7 milj. euroa (tuoteverot- ja muut tuotantoverot, arvonnäisävero ja 2/3 yhteisöverosta) ja Tampereelle noin 2,4 milj. euroa (kunnallisverot, kiinteistöverot ja 1/3 yhteisöverosta) sekä muualle Suomeen noin 3,9 milj. euroa. Itsenäisyydenkadun alikulkusillan uusiminen luo tehdyn arvion mukaan Suomeen keskimäärin rakentamisen aikana 790 henkilötyövuoden työvoimatarpeen, eli vuosittain noin 198 henkilötyövuotta.

Itsenäisyydenkadun alikulkusillan toteuttaminen on erottamaton osa Väyläviraston yli 100 milj. euron Tahera -hanketta, jolle ei ole valtiolta vielä rahoitusta. Toteutussopimus mahdollistaa kuitenkin suunnittelun aloittamisen yhteistyössä valtion osapuolten kanssa heti. Tällöin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

toteutussuunnitelmat ovat valmiina, kun rahoitus varmistuu ja varsinainen rakentaminen voi alkaa välittömästi. Toteutussopimus ja vahva yhteistyö Väyläviraston kanssa edistävät osaltaan Tahera-hankkeen valtion rahoituksen toteutumista.

Toteutussopimuksen kustannukset ja ehdot on saatu neuvoteltua ja sopimus on valmis hyväksyttäväksi. Toteutussopimuksen hyväksyminen varmistaa alikulkusillan uusimisen etenemisen aikataulussa ja Kannen alueen kehittämisen jatkamisen.

Tiedoksi

Tero Tenhunen, Henri Väänänen, Janne Kytö, Jyri Nuojua, Teppo Rantanen, sisäinen tarkastus

Liitteet

1 Toteuttamissopimus Itsenäisyydenkadun aks VT 153 liitteineen

Oheismateriaali

1 Esittelymateriaali

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 26.1.2021 www.tampere.fi

Päätös on lähetetty tiedoksi sähköisesti 26.1.2021.

Muutoksenhakuviranomainen

Kaupunginhallitus

Tampere
26.01.2021

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Oikaisuvaatimus

§24

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Aleksis Kiven katu 14-16 C, PL 487
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asiointin lomakkeella <http://www.tampere.fi/asiointi/> tai sähköpostilla kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo 15.45 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.